Budou piloti NATO stíháni pro válečné zločiny v Jugoslávii? Podle aktuálního vývoje nic není nemožné, říká bývalý český velvyslanec

- CZ24 News | 1. července 2020

ČESKO: : Bývalý český velvyslanec a politický analytik Jaroslav Bašta v komentáři reagoval na nedávné oznámení haagského tribunálu o vznesení obvinění proti prezidentovi Kosova, Hashimovi Thaçiovi, z válečných zločinů. Vnímá to jako pozitivní posun a vyjadřuje naději, že absolutní spravedlnosti bude dosaženo i ve vztahu k aktivitám NATO.

V souvislosti s událostí ohledně obžalování nynějšího kosovského prezidenta Hashima Thaçiho ze strany Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii Bašta poznamenává, že spravedlnost nakonec přišla, i když s dvacetiletým zpožděním.

„V případě Hashima Thaçiho stojícího v čele nejmladšího evropského státu Kosova se to stalo tento týden. Trestných činů se měl dopustit společně s desítkou dalších obžalovaných v letech 1999 – 2000 v době válečného konfliktu v bývalé Jugoslávii. Válka tehdy vedla k několikatýdennímu bombardování Jugoslávie a ve svých důsledcích ke vzniku nezávislého Kosova v roce 2008," připomíná analytik.

Dodává, že **Mezinárodní trestní tribunál pro bývalou Jugoslávi**i se sídlem v nizozemském Haagu (ICTY) vyšetřoval válečné zločiny v bývalé Jugoslávii již od roku 1991. „V době, která se týká aktivit H. Thaçiho, stála v jeho čele bývalá švýcarská generální prokurátorka Carla Del Ponte (činná 1999 – 2007). Jak posléze vyplynulo, marně se snažila vyšetřovat a stíhat také válečné zločiny spáchané Kosovary (kosovskými Albánci) a jejich Kosovskou osvobozeneckou armádou (UÇK)," upozorňuje Bašta s tím, že v roce 2007 tak prokurátorka musela rezignovat na svou funkci.
„Po svém odchodu vydala knihu Lov, která popisuje obchod s lidskými orgány odebraným asi třem stům zajatým nebo uneseným Srbům hned po skončení války v roce 1999. Měl se na tom podílet právě Hashim Thaçi, tehdy již premiér nezávislého Kosova a jeho společníci v albánském hlavním městě Tiraně," poznamenal Bašta.

Upozorňuje také, že všechna obvinění prokurátorky byla tehdy Mezinárodním trestním tribunálem odmítnuta jako neopodstatněná. „Del Ponte to tehdy vysvětlovala tím, že většinu důkazů o kosovarských válečných zločinech měli Američané, kteří svého válečného spojence (UÇK) chránili," píše politický analytik.

Aktuální změna názoru haagského tribunálu podle Bašty naznačuje pozitivní posun ve vymanění se politiky ze zásad „dvojího metru", jelikož u dřívějších rozsudků o spravedlnost ani nešlo.

„Když se ohlédneme na národnost stíhaných válečných zločinců v konfliktu, jehož se zúčastnili Srbové, Chorvati, Bosenští muslimové a Kosovaři, zjistíme, že mezinárodní justice postupovala velmi výběrově. Válečných zločinů se totiž stejnou měrou dopouštěly všechny zúčastněné strany, jak už to v občanské válce bývá. ICTY však původně stíhala a soudila jenom Srby. Po čase došlo na Chorvaty, a pak dlouho trvalo než začala stíhat Bosenské muslimy. Kosovaři zůstali nedotknutelní přes dvacet let," podotkl analytik.

Ve věci žaloby vůči kosovskému prezidentovi Bašta dodal, že ji musí ještě potvrdit soudce ICTY, a vyjádřil předpoklad, že „snad k tomu opravdu najde dostatek odvahy“. Jako další krok by při pozitivním vývoji událostí očekával, že musí dojít i ke stíhání pilotů NATO a jejich nadřízených. „Pak by z výchovných důvodů bylo dobré oprášit návrh Carly Del Ponte z roku 1999, kdy chtěla pro válečné zločiny stíhat piloty NATO, kteří několik týdnů bombardovali Jugoslávii a hlavně jejich nadřízené, kteří jim k tomu dali rozkazy,“ zdůraznil analytik.

„V době, která kácí sochy lidí za fiktivní zločiny staré 500 let (Kryštof Kolumbus) není nic nemožného,“ domnívá se bývalý český velvyslanec a politický analytik Jaroslav Bašta.